

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeühenduse
väljaanne.

Komisjonikontor

Tartus, Riia tän. 55, telefon 2-97.

Avatud 10—2 ja 4—5.

Tuletõrje Liidu ülesandel müüa:

Liidu- ja teenistumärke, mütsimärke,
mundrinööpe, signaalpasunad, kiivrite
embleeme ja rosette, adjutandi paelu.

Käsipritse

mitmesuguses suuruses on liidu
laos saada hinnaga:

Kr. 300.—, 400.—, 500.— ja 600.—
tükk ühes vastava imev- ja välja-
viske voolikutega.

Väike jõuprits.

veeandmine minutis 450/600 ltr.
mootor 8 h.-j.
veejoa ulatus 40 mtr.
veejoa kõrgus 25 „
kaal 7 puuda

EESTI OLUDELE
KÕIGE KOHASEM!

Tulekustutus-
riistade tehas

O.-ü. MEYER-HAGEN Hagen i. W.,
Saksamaal.

Korrespondent Eestis: E. LUKASCHEVICZ, Tallinnas

Toompuiestee 17-a, krt. 12. Kõnetraat 16-53.

Auto-, mootor- ja käsipritsid, auto- ja teised redelid ning kõik muud tule-
kustutusriistad ja tarbeasjad.

HINNAKIRJAD JA TEHNILINE NÕUANNE MAKSUTA.

TULETÕRJE TEATED

Ilmub kord kuus.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.
Tel. 579. Äritunnid 9 h.—k, 3 p. l.k.

Address igasugustele saadetistele: Tallinna,
Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: 1 kr. 20 senti aastas.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Üleriikline Tuletõrjeliit.

Kuulutuste hind (krooni).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg ja teksti keskel	45	23	12	6
Kaane sisekülgedel	37	19	10	5
Teksti järele	30	15	8	4

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel järjest 3—5 korda 5%
6—11 korda 15%, ja 12 korda 25%.

Nr. 12 (47).

DETSEMBER 1928.

6. aastakäik.

Sisust: Tuletõrje peamees ja tema autoriteet. — Madriidi teatripõlemise järele. — Uusi pritsimaju Rootsis. — Rahvusvaheline tuletõrjete võistlus Turinis. — Tulikahju Berliini suuremas kaubamajas. — Aruanne tasutud protsentide kohta. — Skarjatina tuletõrjujad uppumishädaohus. — Kroonika. — Pildid.

Tuletõrje perele rõõmsaid ja rahulikke jõulupühi

soovivad

Üleriikline Tuletõrjeliit

ja

„Tuletõrje Teadete“ toimetus.

Tuletõrje peamees ja tema autoriteet.

Peamees on moraalselt tuletõrje eest vastutav.

(Järg ja lõpp.)

Ta peab huvitud olema kõikidest küsimustest, mis tuleõnnetusi ära hoida võivad ehk võitlust tulega kasulikult lõpetada, iseäranis veeküsimuses. Linnades ja alevites peab peamees kas isiklikult ehk oma asetäija läbi ehitusekomisjoni tööst osa võtma.

Hea tahtmise juures võib iga tuletõrje palju korda saata, seepärast peab peamees oma meeskonnas head tahtmist kasvatama. Tema kohus on meeskonnale selgeks teha, et tuletõrje töötab mitte sellepärast, et ta peab seda tegema, vaid et ta tahab seda teha. Vabatahtlikult on iga mees tuletõrjesse astunud, vabatahtlikult on ta tuletõrjuja

rasked kohustused oma peale võtnud ja seepärast tuleb temal neid kohustusi kui aukohustusi heatahtliselt ja eeskujulikult täita, kui see ka temale vahest väga raske võib olla.

Peamees ise peaks ka oma teadmisi täiendama, vaadates ringi kuidas teised tuletõrjed töötavad ja tuletõrje kirjan dust lugema. Meil on küll sēdasugust kirjandust vähe, kuid mis olemas, seda peaks iga tuletõrje juht lugema. Võeraste keelte oskajad võivad Tuletõrjeliidu läbi väljamaalt tuletõrje kirjandust tellida.

Meeskonna harjutusi tuleb korraldada järjekindlalt. Kus võimalik on,

seal peetakse talvel harjutusi teoorias ja riviõppusel. Suuremad harjutused algavad kevadel. Enne harjutuste algust peaks peamees kõik juhid kokkukutsuma ja nendega harjutuste kavad läbi võtma, et need siis oma kord jaoskondades harjutusi võiksid korraldada ehk üldistel harjutustel juhatust anda. Harjutustele peavad kõik, nii hästi peamees ja teised juhid kui meeskond täpselt määratud ajaks ilmuma ja täpselt peab harjutus algama, vastasel korral kaotavad need mehed, kes korralikult ilmunud, asjata oma aega ja järgmisel korral võib olla, nähes, et eelmine harjutus määratud ajal ei alganud, ei hooli nad täpsest ilmumisest.

Harjutustel peab valitsema sõjaväeline kord ja distsipliin, kõik komando sõnad olgu lühikesed ja selged ja nii antud, et igauks neid hästi kuulda võib ja aru saab. Õpetada tuleb seda, mis hädatarvilik on ja nii kaua korrata, kui see selgeks saab. Peale harjutust riistadega tuleb ka läbivõtta lühidalt riviõppust ja see peaks sarnane olema kaitsevägega, et ühistel väljaastumistel ka ühised komandod oleksid. Ilma riviõppuseta läbi ei saa, sest tuletõrje kannab vormi ja vormi kandmisel peab ta näitama, et ta hästi organiseeritud ja distsiplineeritud on. Kui tuletõrjujad vormis on, siis peavad nad üksteist sõjaväeliselt tervitama, iseäranis aga kõiki ülemusi, mitte ainult oma, vaid iga ühte kes vormis on. Seega näitavad nad et, kõik ühe pere liikmed on ja ühteteist austavad. Seda peaksid kõik juhid oma meeskonnale südame peale panema ja ise head eeskuju andma. Riistadega harjutustel tuleb äraseletada kõikide nende osade tarvidust ja tähtsust ja nende korrashoidmist. Voolikutega ümberkäimise peale tuleks eriti rõhku panna, sest need kannatavad mittekorraliku hoidmise all kõige rohkem.

Harjutuseplats olgu nii valitud, et rahvas harjutust ei segaks; kui või-

malik ei ole kinnist platsi saada, siis tuleks korrapidajate läbi rahvas kaudu hoida. Vead tulevad kohe parandada ja kui harjutus hästi läheb, siis õiglaselt kiita.

Kui peamees oma kohuseid tõsiselt võtab ja neid järjekindlalt püüab täita, siis võidab ta varsti meeskonna ja ka seltskonna lugupidamise ja usalduse ja tema autoriteet, mis seltskondlikes tegevuses hädatarvilik, kasvab ja püsib. Selle autoriteedi põhjal võib ta kergest läbi viia hädatarvilikke uuendusi ja oma nõudeid ja võimu maksma panna. Kuid sealjuures olgu peamees alati õiglane ja oma võimu tarvitamisel ettevaatlik. Üks väike väärtus ja ta on oma autoriteedi kaotanud. Lugupidamist oma vastu võidab ka peamees, kui ta oma meeskonna eest väsimata hoolitseb mitte ainult teenistuse asjus, vaid ka eraelus, kus meeskond sageli tema nõu ja juhatust tarvitab.

Komandoülem ei tohi end kunagi näidata sarnases seisukorras, mis tema auametile ebakohane; ei ole ka soovitatav, kui ta teenistuses olles iroonilisi märkusi oma alamatele teeb. Märkused olgu selged ja viisakal toonil öeldud.

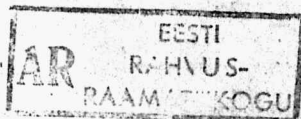
Kui komandoülem hoidub eelpool loetletud soovimata nähtustest ja kui ta oma autoriteeti õigel ajal ja asjalikult tarvitab, siis tõmbab ta oma meeskonda igal ajal kaasa eeskujulikule teenistusekohuste täitmisele.

Komandoülem ei tohi unustada, et moraalne vastutus tuletõrje tegevuse eest lasub tema peal ja seepärast peab ta püüdma olla alati seal, kus tema juhatust ja nõu tarvis on, iseäranis aga osavõtma tööst tulikahjudel. Läheb tuletõrjel korda tulega edukalt võidelda ja ligemisel abiks olles tema elu ja varandust päästa ehk kaitsta, siis võib ta rahuldustundega tunnustada, et tema töö ja vaev pole asjata olnud ja ühes sellega kasvab ka peamehe autoriteet.

„Tuletõrje Teadete“ tellimised

saatke veel detsembri kuul ehk hiljemalt 10. jaanuariks ära. Hilisemad tellijad võivad esimestest numbritest ilma jääda.

Tellida võib otsekohe oma ühingust ehk lähemast postiasutisest.

Madriidi teatripõlemise järele.

Tule levimist võimaldas Hispaaniakeel ja kõrvalehoidmine tuletõrjevalvest. — Rida olulisi puudusi teatris. — Raskelt süttivad kulissid hoidsid ära suurema õnnetuse.

Järeldusi sellest tulikahjust.

Oktoobri nris tööme lühikese ülevaate ajalehtede järele Madriidis aset leidnud õudsest tulikahjust. Välismaa tuletõrje ajakirjade viimased nrid on nimetatud küsimuse lähemalt käsitamiseks ruumi annud koha peale sõitnud eriteadlastele. Saksamaalt näiteks sõitsid Madriidi Berliini ülem-branddirektor Gempp ja Düsseldorf branddirektor Petersen, viimane on ka Saksa tuletõrjeinsineeride ühingu teatri-erikomisjoni esimees. Dir. Gempp jagab oma reisimuljeid ajakirja „Feuer und Wasser“ ja dir. Petersen „Feuerschutz“ lugejatega.

Kuna nimetatud direktorite tähelepanekud mitmeid huvitavaid asjaolusid esitavad, siis anname alamal lühikese kokkuvõtte neist kirjutustest.

Tules hukkunud Novedades-teater saadi 1857 a. ühe endise tsirkuse ümberehitamisest ja ta asub Madriidi vanemas ja vaesemas linnaosas. Teatrimaja on naabermajadega kokku ehitatud, osa neist asub otsekohe teatriga kõrvuti, kuna osa on ainult 5 m. eemal. Seega on nõue, et teater asugu võimalikult lahutatult, täiesti täitmata. Hoone oli tugev ehitus. Mõned seinad olid küll puuvahvärgiga, kuid kõvasti müüritud ja mõlemalt poolt kõvasti krohvitud. Vaatajateruumi kandvad raudosad ei olnud küll tule mõju eest kaitstud, kuid kõnesoleva õnnetuse puhul ei olnud sel olulist tähendust, kuna ruum seks silmapilguks, mil katus alla langes, juba publikust tühi oli. Hoone mahutas umbes 2.000 isteplatsti, neist põrandal 660. Kuna põranda jaoks rohkesti avaraid väljapääsusi, oli aga rõdude jaoks ainult 2 laiemat treppi, kolmas trepp suundus aga põranda jalutusruumi. Näitelava kaitse-eesriie oli küll olemas, kuid mitte nii kindla-viisilise ehitusega, kui see teatrites meie päevil harilikult on. Häda- valgustus puudus, ukse valgustamine sündis üldisest võrgust. Seega katkes ka uste valgustamine samast silmapilgust, mil tulikahju puhkes. Kuid ka sel asjaolul ei olnud erilist tähendust, sest näitelaval möllav tuli valgustas väljapääsuteid. Kõigi kaitseabinõude

tarvitamise juhtimine sündis ainult näitelavalt, kuna teisi võimalusi ei olnud ette nähtud. Näitlejate garderoobide ukсед olid avatavad ainult näitelava pool asuval trepile, viimane oli ühtlasi ka mitmesuguste kulissi-nöörade kinnitamiseks. Et tulikahju ajal näitlejaist keegi ei hukkunud, siis peab sellest järeldama, et nad tule puhkemise silmapilgul kõik näitelaval viibisid. Väga suureks veaks oli suitsu ärajuhtimise võimaluse puudumine näitelaval. Vaatajateruumil oli seks üks võimalus olemas. Näitelaval olid veekraanid voolikutega ja mõned käsitulekustutajad. Tulikahju teatamine sündis näitelavalt telefoni teel.

Tulikahju käik oli järgmine. Pealelõunane etendus, mis kell 7 algas, ei olnud politseis registreeritud ja seega teatamata ka tuletõrjele, mispärast puudus tuletõrje valvemeeskond. Etendus registreerimata jätmise sündis kulude kokkuhoidmise mõttes, et pääseda tasu maksimisest valvemeeskonnale. 1600 pealtvaatajast olid suurem osa naised ja lapsed. Teise vaatuse ajal süttisid põlema, arvatavasti elektri lühiühendusest, paberist lipukesed ja kaunistused. Tuli levis kiirelt teistele ilustustele. Lavameister käskis töölistel põlevald lipukesed maha lasta. Eksituse tõttu toimetasid töölistes aga vastupidi ja tõmbasid põlevald lipud lae alla. Olgu tähendatud, et hispaaniakeelne hüüe „tirar“ mõlemaid toiminguid tähendab. Hüüde valesõnne tõttu kanti tuli näitelava ülemisse ossa. Vahepeal olid ka kulissid juba tuld võtnud. Lavameister püüdis kohe kaitse-eesriide langetada, kuid see ei õnnestunud ühe rikke tõttu. Et publiku eest tuld varjata, läsi ta reklaam-eesriide alla. Ka „vihmaseade“ ei töötanud. Näitlejad ja lavatöölised, umbes 150 inimest, olid tagatreppide kaudu teatrihoonest seks ajaks juba lahkunud, kui publik veel rahulikult oma kohal istus. Laval viibijaist pääsesid kõik peale etteütteleja (sufiööri) ja ühe elektritehniku. Mõlemate söekspõlenud laipad leiti hiljem. Orkestrijuhth märkas tule tekkimist ja, arvates et mingit hädaõhtu ei ole, juhatas orkestrit edasi pub-

likumi rahustamiseks kuni reklaameesriie vaatajateruumi poole puhuma hakkas. Nüüd nägi publik, et näitelaval tuli möllab ja katastroof läheneb. Metsikus jooksus lahkusid inimesed kohtadelt.

Põranda publik pääsis peaaegu viimase ni elusalt hoonest, kuigi enamus mitte kõige lähemat ust ei tarvitanud, vaid peasissekäigu juure tormas. Samuti tormas ka rõdupublik enamuses ühele trepile, mis aga otse tänavale ei viinud, vaid alumise korra jalutusruumis lõppes. Seda treppi nimetatakse nüüd „escalera tragiko“ (tragöödia trepp), kuna siin leiti 48 laipa. Peagi levis tuli pealtvaatajate ruumi, täites selle suitsu ja leekidega. üksikud hüppasid treppide ümmistuse tõttu rõdult alla. Poleks publik mitte metsikuks muutunud, siis oleksid tulikahju tagajärjed tunduvalt väiksemad olnud, kui mitte täiesti ära hoitud. Ka sel tulikahjul leidis uuesti kinnitust varematest juhtumistest tuttav asjaolu, et publik väljapääsuks sama teed tarvitab, mida kaudu ta sisse tuli. Inimeste enam ühtlasemal jaotamisel treppidele oleks ohvrite arv väiksem olnud. Üldiselt on 80 surnut ja üle 200 haavatu, neist 60 raskelt. Kui palju aega kulus enne kui tuli ja suits treppidel liikumise võimatuks tegid, näitab väga kujukalt see, et ühe vähem kasutatud trepi kaudu tuletõrjujad 8 korda üleval käisid ja peale selle veel 28 inimest päästsid. On selgunud, et väljapääsemiseks kõige paremini asetatud treppe on rõdupublik ainult esimestel silmapilkudel tarvitanud, hiljem aga mitte enam. Siis olgu toodud väike lookene suure õnnetuse keskelt. Keegi rõdulistujaist oli läinud tualetiruumi, mis asus 2. rõdu kõrgusel, kuid suure tungi ajal ei pääsenud ta sealt enam välja, sest inimvool takistas ukse avamist, mis ainult väljaspoole võis sündida. Kuna ta hädaoahu suurust ei teadnud, jäi ta rahulikult „vangiruumi“ ja süütas sigari. Oli inimeste vool lõppenud, sai ta ka ukse avada ja tuli treppi mööda takistamatalt alla. Samaks ajaks olid inimesed teise, surmatrepi, juure kogunud.

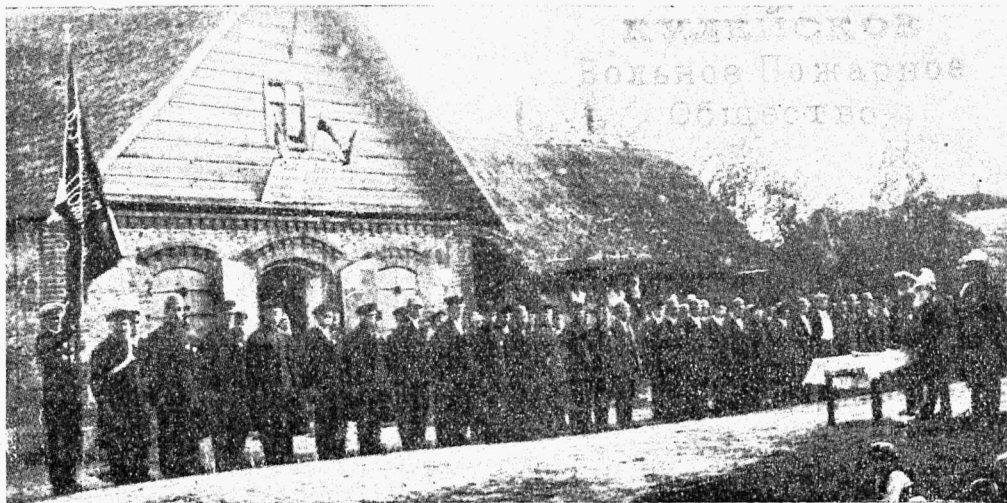
Tuletõrje sai 7 väljakutset. Tuletõrje töötas eeskujulikult ja tegi kõik mis temal võimalik. Töötati 25 joaga.

Teater on täielikult hävitatud, kuid naaberhooned, mis küll rohkesti puukonstruktsiooni sisaldasid, kaitssti hästi ja on kuni ülemiste kordadeni elamiskõlbulikud.

Kui uurida tulikahju põhjuseid, siis avaneb järgmine pilt.

Tule alguse põhjuseks nimetatakse elektri lühiühendust, kuid see pole olulise tähendusega, sest ka parimalt varustatud näitelavadel on lugemata arv võimalusi tulikahju algamiseks. Tulikahjut soodustasid hulk väga tõsiseid puudusi. Peapõhjuseks olid puudulikud väljapääsud rõdude jaoks. See asjaolu pidi kabuhirmu tekkimisel katastroofi põhjustama. Kabuhirmu põhjuseks on aga näitelava puudulik kaitsmine, mille tõttu polnud võimalik ära hoida suitsu ja tule ähvardavat pealetungi publikuruumi. Moodne raud-eesriie puudus. Ka olemasolev kaitse-eesriie ühes vihmaseadega oleks teatud abi pakkunud töötamiskõlbuliku seisukorra puhul. Suitsutoru olemasolul näitelaval oleks ka sel puhul suits ära juhitud, kui raud-eesriie põleks töötanud. Kustutamississeseaded, mis oleks võimaldanud tule kustutamist algul, olid kas töötamiskõlbmatud ehk neid ei kasutatud tuletõrjevalve puudusel. Dir. Gemppi töenduse järele ei ole ka vanemates teatrites nii palju puudusi olnud ja õnnelik saatus hoidis veel pahema katastroofi eest. Viinis 1881 a. olnud teatri põlemisel hakkus 1000 inimest 500, samuti ka teistel kordadel, kuid Madridis ainult kahekümnendik osa. Sarnase õnneliku tagajärjega õnnetuse puhul etendasid kindlasti tähtsat osa raskesti süttivad dekoratsioonid, millised teatritele sünduslikud olid. Varematal teatritulikahjudel, mil ka raud-kaitsesein rikkis oli, levis tuli näitelaval nii kiirelt, et osa publikut ei suutnud isegi oma kohalt lahkuda, vaid tulesurm neid enne tabas. Kui ka Madridis oleksid harilikud kulisid olnud, siis oleksid tagajärjed kindlasti palju kurvemad olnud. Madridis pääsesid parketid peaaegu kõik ja ka rõdudelt oleksid kõik õnnelikult pääsenud hoolimata halbadest treppidest, kui mitte paanikat, kabuhirmu poleks tekkinud. (Järgneb)

Kulje vabatahtlik tuletõrje.

Peipsi ääres Kulje külas asuv vabatahtlik tuletõrje on vanem tuletõrje ühing meie külades. Pildil on tuletõrjeparaad tuletõrjepäeva puhul.

Maavalitsused toetavad tuletõrjet

10.331 krooni suuruses summas.

Maaomavalitsuste liidu häälekandja „Maaomavalitsuse“ ühes viimases nr-is on toodud kokkuvõtte kõigi maavalitsuste kulude kohta 1928—29. eelarveaastal. Sellest kokkuvõttest näeme, et 11 maavalitsuse poolt on tuletõrje toetuseks eelarvesse võetud üldsummas 10.331 krooni, mis on umbes veerand protsenti kõigi maavalitsuste kulude üldsummast.

Kõige tugevamalt toetab Virumaa, kes on seks otstarbeks eelarvesse võtnud 1704 kr., mis on 0,24% eelarvest, teisel kohal summa suuruse poolest on Harjumaa — 1500 kr., edasi Võru — 1200 kr., Lääne — 1189, Petseri — 1000, Tartu — 954, Pärnu — 750, Viljandi — 601, Saaremaa 539, Valgamaa 494 krooni ja viimasele kohale on jäänud Järvamaa 400 krooniga. Kõige suurema summa (protsentuaalselt eelarvest) on määranud Võrumaa (0,31%), kõige väiksema — Järvamaa (0,12%). Toetus võrdub 0,25% eelarvest Petseri- ja Valgamaadel, 0,24 prots, Viru-, Viljandi-, Saare- ja Läänemaadel, kuna Harjumaal on ta 0,28, Läänem. 0,18 ja Tartumaal 0,14 prots.

Tuletõrjeliidu juhatuse ametite jaotus.

Liidu erakorralisel koosolekul Tartus valitud juhatuse jaotus ametid järgmiselt: esimees A. Punga, I abiesimees C. Stockmar, II abi G. Kemberg, sekretär A. Treiberg, abi S. Songi, kassahoidja G. Kemberg, abi F. Vahtmeister, varahoidja E. Berggrün, abi K. Loorents, kuna A. Pirker ametita liikmena juhatuses on. Instruktoriks jääb hra Pirker edasi.

Tuletõrjejuhtide kursuse korraldab

Soome Tuletõrjeühing aprillis Helsingis. Viimane kursus oli oktoobri esimesel poolel.

Tuletõrjeliidu korraldusel peetakse igal aastal igas maakonnas tuletõrjekursused. Õpetuse juures tarvitatakse ka filmi.

„Tuletõrje Teadete“

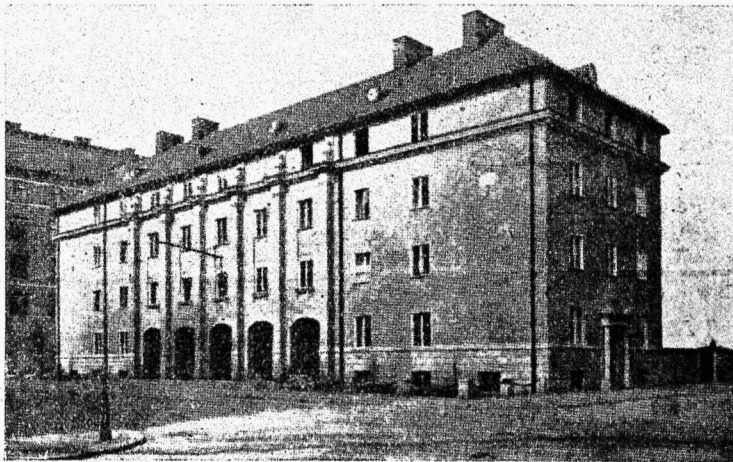
varemalt ilmunud numbreid, peale nr. 30., on veel saada Liidu laost hinnaga 10 senti eks.

Uusi pritsimaju Rootsis.

Kinnitusühisuse rikkalik toetus pritsimajade ehitamiseks. Mõned teated Stokholmi tuletõrjest. — Ysby tuletõrje tegevusest.

Stokholmis ollakse praegu suure agarusega ajakohaste pritsimajade ehitamisega ametis. Läänud aastal valmis Östermalmi linnaosas vastav hoone ja lähemal ajal algab teise sarnase hoone ehitus. Uute hoonete ehitamine on võimalikuks saanud linna kindlustusühingu lahkekäelise vastutuleku tõttu. Nimelt annetas nimetatud ühing Östermalmi linnaosale pritsimaja ehitamiseks 750.000 kr. ja teatas hiljuti samasuure summa määramisest Kungsholmi pritsimaja ehitamiseks tingimusega, et ehitus 1933 aastaks valmis oleks.

Meie pilt näitab Östermalmi pritsimaja ja „Stokholmi linna tuletõrje aastaraamat 1927 a.“ annab hoone kohta järgmisi andmeid.

sestmõistetavalt olemas tuletõrjeabinõude hoiuruumid, puhkus-, teenistus- ja eluruumid ja kõik muud ruumid, mis tarvilikud moodsale suurlinna tuletõrjele. Tänavu suvel Breslaus peetud tuletõrjeinseneride koosolekul nimetati seda hoonet — eeskujulikuks.

Uue hoone ülesandeks on ilusat ja eelistatavat linnaosa tõsiselt kaitsta, mida vana — väheste abinõudega varustatud pritsimaja hästi pakkuda ei suutnud. Uue maja kahest ülemisest korrast läbi ulatab ruumikas, õhurikas ja valge võimlusaal. Hoones on ene-

Östermalmi osakond kujutab ühe seitsmest Stokholmi jaoskondadest ja ta meeskond koosneb II järgu brandkaptenist, 1 brandmeistrist, 39 tuletõrjijast, kusjuures tarvitada on 6 sõiduriista.

Stokholmi tuletõrje üldisesse koosseisu kuulub 273 meest ja 39 jõuvankert, elanikkude üldarv on 464.699 ja linna pindala 13.799 hektari

Teine pilt näitab meile Ysby vabatahtliku tuletõrje depood. Ysby vabatahtlik tuletõrje on 6 aastat tegutsenud ja selle aja jooksul seltskonna ning omavalitsuse lahkekäelise vastutuleku tõttu oma võime tule vastu võitlemiseks väga tugevaks arendanud ja samuti ka oma majanduslise seisukorra hästi kindlustanud. Tuletõrjel on mootorprits, üle 1.000 meetri voolikut ühes ühendajatega ja mõne aja eest sai ka omale depoo. Depoo on nägus hoone ja võib ka mõnele meie tuletõrjele teatud määral eeskuju pakkuda. Kuue aasta jooksul on tuletõrje osa võtnud 7 tulikahju kustutamisest ja kaastegev olnud ühe metsatulikahju kustutamisel.

Rahvusvaheline tuletõrjete võistlus Turiinis.

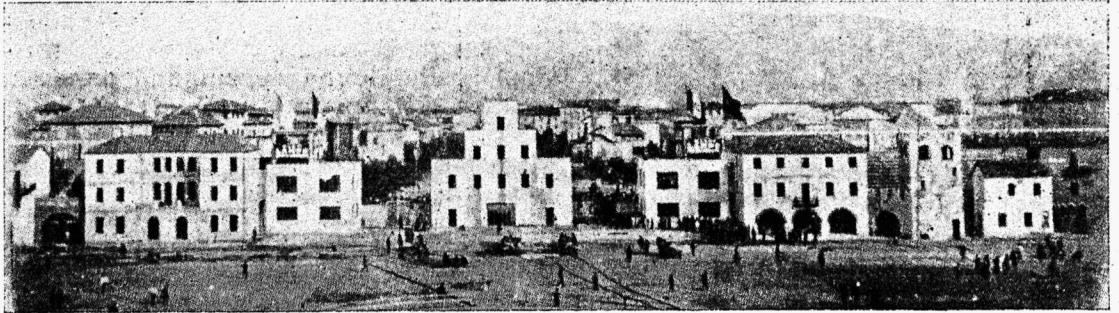
Tuletõrjajate mõjuvad demonstratsioonid. — Prooviküla päästeti tule hävitusest.

Üksteist tunda tähendab üksteist armastada.

Itaalia tuletõrjeliit korraldas 1.—4. sept. Turiinis rahvusvahelise tuletõrjete võistluse, millest tuhanded tuletõrjajad osa võtsid. Üldise hindamise järele õnnestusid võistlused hästi. Itaalia tuletõrje ajakiri „Il Pompiere Italiano,“ avaldades ülevaate võistlusest, ütleb alguks

branza (Mälestuspargi) vandealtarile ning tuletõrjeriistade näituse avamine.

Poola komando, täiendab omalt poolt ühiseid auavaldusi erilise pärja asetamisega isamaa eest langenud sõduri hauale. Lihtne, tõsine ja liigutav talitus möödub kiirelt. Juuresolijad koguvad

Harjutuste jaoks ehitatud küla.

järgmist: „alates oma aruannet hiljuti Turiinis asetleidnud suurejooneliste demonstratsioonide kohta valdab meid teatud kohmetus, mis oleneb kartusest, et vaatamata meie heale tahtmisele võiksid nii mõnedki asjad jääda unustusesse, kuna teisest küljest meie sulg vahest liig nõrgaks ja ettevalmistamatuks võiks osutuda nende manifestatsioonide läbi esilekutsutud üldise rahuldustunde kui ka hea kordamineku muljete edasiandmises.“

Avaldame selle ajakirja järele lühikese kokkuvõtte nimetatud võistlusest.

Esimene päev.

Juba eelmise päeva õhtul saabusid võistlustel esitatud ja neist osavõtjad komandod Turiini, nii et 1. sept. hommikul võisid algada esimesed programmis ettenähtud demonstratsioonid.

Programmi esimestest osast ei olnud publikumil osavõtt võimaldatud, kes selleasemel vaatas rikast ja suurepäralist masinatekogu, mis olid ritta seatud väljaspool staadioni.

Hommikuks olid programmis ettenähtud pärja panemine tuletõrjajate komandode rahvusliku tehnilise föderatsiooni nimel Parco della Rimem-

neljanurgana Altari ümber ning jäävad peale pärgade asetamist minutiks liikumatult seisma tõsisel vaikuses.

Ins. Olivieri peab siis südantüendava kõne, milles väljendab austust, mida kõik Turiinis esitatud ja ka kaugel viibijad tuletõrjajate tunnevad isamaa eest langenute vastu.

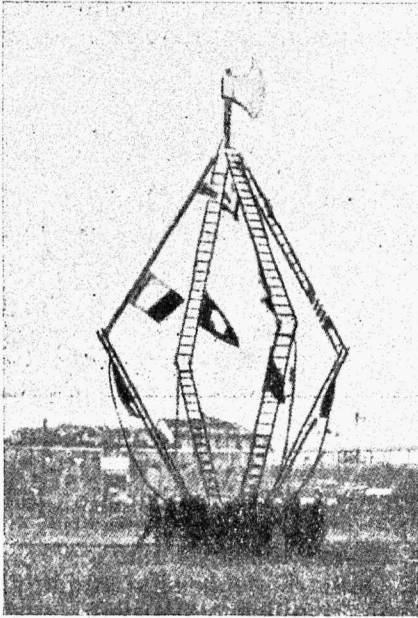
Kell 10 leiab aset näituse avamine. Majaperemehena võtab külalisi vastu Turiini tuletõrjajate juhataja ins. Viterbi.

Talitus möödub lihtsalt ja tõsiselt, ilma kõnedeta, fashistlikul viisil, suure näituse osakondade külastamisega, kus üksikutes osakondades kohal on mitmesuguste ning arvurikkade väljapanete firmade esitajad. Ringkäigul on ametlikudel esitajatel võimalus elava huviga imetleda kõiki väljapanuid tuletõrjeriistu, mis on parimaks ja ajakohasemaks materjaliks, mida tehnika ja teadus on annud suureks ja raskeks võitleseks tule vastu.

Prefektile esitatakse väljamaa tuletõrje organisatsioonide esindajaid, kes temale väljendavad oma imestust nii tehniliselt tähelepanuäratava kui ka oma noorusjõu pärast suurepäralise pildi eest, mida pakuvad nii suureviisiliselt alanud Turiini tuletõrjajate demonstratsioonid.

Kell 3 p. l. algab rongikäik ja liigub mööda tähtsamaid tänavaid, mida palistab vaimustatud rahvahulk.

Kui auvõõrad on tribüünil aset võtnud, jõuab staadionile suurejooneline rongikäik. Kõige ees sammub grupp tuletoorjujaid lippudega ning neile järgnevad pikas reas tuletoorjemasinad täielikus tegevuskorras.

Harjutused redelitega.

Rongikäik seab end üles autribüüni vastu, moodustades fantasmagoorilise pildi täis jõudu ja vägevust. Kõik tuletoorjujad, ka need kes püsti oma masinatel, jäävad liikumatult seisma tervituseks ja nii sünnib komandode esitamine.

Peale selle algavad programmis tähendatud manöövrid.

Järgnevad üksteisele, imetlemisväärt korras, nii rahvuslikud kui ka välismaa komandod, astudes võitlusesse tõeliste tulikahjudega, mis süüdatud eriliste tuletoorjutajate komandode poolt prooviküla mitmesugustes ehitustes. Komandod näitavad oma oskust, nii fiktiivsete tulikahjude süütamises kui ka tuletoorje tehnika demonstreerimises, ning publikum, keda ümbritseb suurepäraline pilt, jälgib seda kartuse ning imetusega, jagades kiiduavaldusi kõikidele koman-

dodele, kes tunnistust annud oma kiiduväärt jõust, julgusest ning heast ettevalmistusest.

Pariisi tuletoorjujad, olles annud väga mõjuva demonstratsiooni oma suurejoonelise autopumba tegevusest, esinevad suurepäraliste võimlemisharjutustega, mis nii täpsuse, meetodilikkuse kui ka kindluse poolest väärivad suurimat kiitust.

Vahepeal on Turiini tuletoorjujad, kes laagriplatsi püstitanud kõrge ehituse, mis kannalikult kokkuseatud erilisele platvormile toetuvatest itaaliatüübilistest redelitest ning mis moodustab teatud kõrgusel rombi, mille neljast nurgast esiletulevad veejugad panevad ehituse liikuma ta telje ümber.

Pariisi tuletoorjujad palli mängimas

Ümberringi väljal tõstavad umbes nelikümmend komandot ülesse itaaliatüübilisi redeleid, millede mööda üles ronivad tuletoorjujad, kes tipuni jõudes lehitavad Itaalia, välismaa ja kohalike lippusid; see pilt kutsub publikumis esile vaimustuse.

Teiseks vahepalaks on veepalli mäng, mis esile kutsub oma uudsete tõttu kõige suurema uudishimu,

Ning lõpuks kolmanda vahepalana kannavad kohalikud lauluseltsid ette kongressil esitatud tule-
tõrjujate komandode auks maestro Dall'Argine poolt komponeeritud koorilaulu.

Etendus lõpeb kella 18 paiku ning kordub õhtul samas ulatuses ning sama heade tagajärgedega veel arvu-
rikkama publikumies. Esinevad uued komandod, kuid nagu esimesedki täielikus vormis ning samasuguste võimete-
ga. Õhtune etendus osutub veel mõjuvamaks pimeduse tõttu, mis annab elavama ja dramaatilisema iseloomu tuleleekidele, mis üleskerkivad üksteisele järgnevatest tulikahjustest.

Pimedust katkestavad ainult vahetevahel otse pimestavad valgusjuga, mida heidavad kannataja küla tegevuspaigale võimsad sõjaväe helgiviskajad, mis siin ja seal ülesseatud.

Keskööl lõpeb sel viisil esimene suur tööpäev.

Teine päev.

Vaevalt valgustab koit taevast kui komandod kiiduväärt täpsusega hakavad uuesti koguma staadionile manöövrilike võistlusi.

Kell 9 katkestatakse võistlused, kuna komandod peavad osavõtma teisest suurest rongikäigust läbi linna, et toime-

Rongikäik Emanuelo Filberti samba juures. Harjutuste jaoks ehitatud küla.

tada pärja panemist Emanuele Filiberto mälestussambale.

Sellest võtavad osa üle 2000 tule-
tõrjuja nii rahvuslikest kui ka välismaa komandodest, osalt jalgsi, osalt oma suurepäralistel masinatel.

Pikas rongikäigus liiguvad masinad teineteise järele.

Komandod koondatakse ausamba ümber nii, et plats tule-
tõrjujatest täitub.

Ausamba kõrval ootasid linnapea admiral di Sambuy, ase-
linnapea conte Orsi ning Conte Buffa di Eerrero kui ka teised kodan-
lised kui ka sõjaväelised võimud, samuti kui ka Itaalia rahvusliku
tuletõrje komandode tehnilise föderatsiooni ja väljamaa komandode
esindajad.

Tuletõrjujad seisavad liikumatult ter-
vituseks ning publikumi kiiduavalduste saatel asetatakse lillepürg. (Järgneb.)

Liidu juhatuse järgmine koosolek

on 15. jaanuaril 1929 a.

Liidu liikmeks võeti vastu

Raiküla, Meerapalu, Piirisaare, Ropka ja Veinjärve vabatahtlikud tule-
tõrjuühingud.

Balti tule- tõrjeliitude liidu

põhikirja registreerimiseks on vaba-
riigi valitsus loa annud.

Hoolsusmärke määratud.

Tuletõrjeliidu poolt on hoolsusmärke
järgmiselt määratud:

Vene-Balti laevaeh. ja meh.a.-s. tehase
tulet. k-do: kuldmedal Grigori Ivanov
ja Aleksander Gavrilov.

Abja-Paluoja tulet. üh.: 3 j. hoolsusm.
August Nõmmik, Johan Ruubel ja Jaan
Matson.

S.-Jaani tulet. üh.: 2 j. h.-m. Jüri Ram-
jalg, Jüri Rebane, 3 j. h.-m. Johan Kamar,
Jüri Blockmann, Jüri Hermann, Hans
Enders, Hendrik Jaanik ja Peet Säask.

Tulikahju Berliini suuremas kaubamajas.

Oktoobri keskel korraldati Berliinis laiaulatusline valgusreklaami nädal. Ettevalmistustel seks juhtus Berliini ärilinnaosas tulikahju, mis kergesti oleks rea suuremaid kaubamaju hävitanud. Nagu kõik teised Berliini kaubamajad, nõnda oli ka üks suurematest kaubamajadest Herman Tietzi firma Leipzigerstrasse pool küljes olevad suured vaateaknad eriti rikkalikult korraldanud. Ühtlasi seati vaateakna valgustus tehnika võimaluste kohaselt ja maja esiküljele alumisest kuni ülemise korrani valgusreklaami dekoratsioonid. Korraldustööd olid 11. oktoobril täies hoos, kui vähe enne k. 1/22 päeval — suurima liikumise ajal — vaateakna valgustusseadest — arvatavasti lüliühenduse tõttu — tulikahju tekkis. Põlevad kunstiidist dekoratsioonid tekitasid suure palavuse, mille tõttu välisaken ja samuti ka sisemised klaasseinad purunesid. Silmapilkselt tungis tuli alumisel korral olevasse pudukauba osakonda ja levis mõne minuti jooksul ka teistele — arvult 7 — akendele, kust leegid uulitsapoolsele küljele löid ja esimesel korral oleva mütsi-osakonna akentesse tungisid. Kaubamaja ülemised korrad täitusid ruttu tiheda suitsuga.

Tulikahju algamise silmapilgul oli kaubamajas umbes 30.000 osijat ja 3000 teenijat. Kodune telefoni keskjaam andis kohe kõikidesse ruumidesse alarmi, mis koos kiiresti leviva paksu suitsuga tekitas publikus paanika. Kuid järelevalvekorraldusel, kui ka hästi distsiplineeritud müüjaskonnal õnnestus rahu ja korda jalale seada, kusjuures eriti otsustavateks osutusid avarad väljapääsuteed. Hiigla hoone vabanes vähem kui 5 minuti jooksul inimestest, mille järele suleti kõik pääsuteed majja, et seega ära hoida vargusi ja rüüstamisi kaubamajas kui ka õnnetusi kõrvaliste isikutega. Kaubamaja oma tuletõrje — 3 elukutselisest tuletõrjajast ja rohearvuline kogu tuletõrje-teenistuseks ettevalmistatud kaubamaja teenijaid — astus tulega võitlusesse maja seest poolt, kuna muu personaal hädaohus olevatest ruumidest varandust ja kaupa päästis kitsasse õue. Esimene pealetung 4 voolikuga ei annud tagajärgi, tulele ei saadud lähedale, sest hüdrantide külge

Üleriiklise Tuletõrjeliidu häälekandja

„Tuletõrje Teated“

jätkab eeloleval 1929 aastal 7 aastat ilmumist kuukirjana.

„Tuletõrje Teated“ tahavad oma lugejaskonda tutvustada tuletõrje organiseerimisega tänapäeva ülesannetele vastavalt, seks tuues kirjutusi ja ülevaateid moodsaist tuletõrje abinõudest ja kustutamistehnikast, tulekindlate ehitusmaterjalide tarvitamisest, kindlustamisest tule vastu jne. Artiklite kõrval leiab suurt tähelepanu ülevaade tuletõrjet huvitavaist nähtustest sise- ja välismaal, tuletõrjeliidu ühingute tegevusest. Tehniliste kirjutuste kõrval avaldatakse jutte ja muid vahepalasid tuletõrjajate elust.

„Tuletõrje Teadete“ tellimishind astatellijatele, kes raha tellimise juures tasuvad, 1 kroon aastas, 1/2 aastas 55 senti. Tellimisi võtavad vastu tuletõrje üksuste juhatused ja kõik postiasutised.

Tellimised võimalikult detsembrikuu jooksul ära saata. Et meie ajakirja suurel arvul tagavarasse ei trüki, siis võivad hilisemad tellijad ilma jääda esimestest numbrist.

Adress igasugustele saadetistele Tallinna, Pikk t. 43. „Tuletõrje Teated“.

Proovinumbriid maksuta.

kinnitatud voolikud olid lühikesed ja majas olevaid käsitulekustutajaid kohe ei leitud. Ka polnud tuletõrjajad kiivrites, mispärast nad abitud olid suure palavuse tagajärjel lahtilööva lae krohvi ja purunevate akna klaaside hädaohu ees. 4 inimest said peast vigastada. Joatoru juhid ei saanud voolikute lühiduse tõttu tulele lähedale, seega ei täitnud osa tule kustutamiseks määratud veest oma ülesannet, vaid rikkus tules puutumata jäänud kaupa.

Tulikahju kustutamisest võttis osa umbes 10 meeskonda Vana-Berliini linnaosas 30 tuletõrjeriistaga ja tulele pandi piir umbes poole tunni tööamise järele.

Äruanne tasutud protsentide kohta.

Üleriiklisel tuletõrjepäeval 8. ja 9. sept. 1928 a. korraldatud korjandusest on liidu heaks kuuluva osa tasunud järgmised ühingud.

		Kr.	S.			Kr.	S.
Alutaguse	vab. tul. üh.	3	53	Nissi	vab. tul. üh.	7	63
Antsla	"	11	38	Nõmmise	"	6	49
Atsalama	"		85	Naha	"		83
Ambla	"	11	42	Nõmküla	"	6	23
Elva	"	4	18	Õisu	"	1	11
Fitinka	"	3	82	Otepää	"	5	52
Haapsalu	"	10	95	Ojaveski	"	8	42
Halliste	"	2	09	Pärnu	"	34	39
Häädemeeste	"	6	21	Põlula	"	1	62
Härjanurme	"	1	42	Puka	"	10	21
Jõgeva	"	43	85	Puhkova	"	2	75
Jõhvi	"	6	41	Peeri	"	1	45
Jäneda	"	5	10	Paistu	"	6	08
Järve	"		32	Polli-Peraküla	"	1	52
Imavere	"	7	84	Pala	"	4	28
Ingliste	"	10	53	Palupera-Pritsu	"	6	16
Karksi-Nuia	"	5	65	Pahtpää	"		75
Koeru	"	13	08	Pikva	"	3	91
Kuresaare	"	40	50	Paldiski	"	19	40
Kanepi	"	4	19	Rakvere	"	94	—
Kilingi-Nõmme	"	18	85	Räpina	"	8	86
Konju	"	4	11	Räpina-Rõsna	"	3	06
Kavastu-Koosa	"	2	80	Ramma	"	4	93
Kuremaa	"	17	22	Rake „Valg. Neegrid“	"	5	83
Kahula	"	2	43	Suure-Jaani	"	13	92
Kallaste	"	1	—	Skarjatina	"	1	53
Kunda vabrik	"	9	75	Saksi	"	2	42
Kehra	"	10	25	Simuna	"	15	31
Kihme-Oeti	"	25	90	Saka	"	1	32
Kavastu-Viira	"	2	57	A.-s. Lutheri	"	8	23
Kastre	"	5	82	Tartu	"	146	97
Kaansoo	"	1	33	Toila	"	3	69
Kuigatsi	"	5	02	Torma	"	8	47
Lihula	"	12	17	Tapa küla	"	1	77
Loksa	"	18	46	Tõstamaa	"	12	30
Laura	"	2	13	Tapa	"	22	90
Lüganuse	"	6	70	Türi	"	17	06
Leevi	"	5	66	Viljandi	"	120	03
Lõve valla	"	2	88	Viinistu	"	2	92
Lohusuu	"	2	59	Vändra	"	10	—
Mõisaküla	"	16	35	Võru	"	47	65
Märjamaa	"	5	67	Vask-Narva	"	9	59
Mustla-Tarvastu	"	7	06	Võhma	"	15	37
Mustvee	"	5	54	Võõpsu	"	4	52
Mehikoorma	"	2	03	Võsu	"	9	54
Nõmme	"	72	73	Välgita	"	1	57
Narva-Jõesuu	"	4	51	Vara	"	1	45
Narva Peetri	"			Vaeküla	"	6	23
Narva linna	"			Vohnja	"	5	—
Narva-Sanitar	"			Varudi	"	2	33
" Linaketr.	"	67	25	Viru-Varangu	"	1	73
" Kreenholmi	"			Pilistvere	"	10	38
" Kalevi vab.	"			Kunda	"	2	45

Jõhvi õigeusu apostl. kiriku	Kr.	S.
preester Männik	1	—
Vaivara vab. tul. ühing	6	35
Roela	4	03

Kr. 1295. 56

(Järgneb)

Korjanduse kohta on osal ühinguil liidule aruanne esitamata ehk jälle liidu heaks summa tasumata. Siis on veel mitmed ühingud, kes ei ole liidule

esitanud aruannet ega tasunud maksu ja ka mitte teatanud kas nad on korjanduse korraldanud või mitte. Kuna liidule on korjandusluba antud liidu poolt esitatud ühingute nimekirja põhjal, siis peab liit politsei peavalitsusele aruande esitama kõigi nimekirjas olevate ühingute kohta. Selle aruande kokkuseadmiseks peavad kõik ühingud liidule saatma korjanduse aruande ehk teatama, et nad korjandust üldse ei korraldanud.

Rahvusvaheline tuletõrje nõukogu

astub kokku juulis 1929. — Esindajad nõukogusse valitakse riigigruppide järele.

Oma ajakirja augusti nr-is teatasime, et juuli algul Praahas olnud rahvusvahelisel tuletõrje kongressil on otsustatud jälle ellu kutsuda rahvusvaheline tuletõrje nõukogu, milline tegutses kuni 1913. a. Prantsuse ajakiri „Le Sapeur Pompier“ toob ära täielikult küsimuse kohta Prantsuse tuletõrje rahvuslise liidu ja kuningliku Belgia tuletõrjeliidu esimeeste poolt kongressile esitatud ettepaneku. Selle järele töötatakse välja ja saadetakse veel enne käesoleva aasta lõppu kõigile tuletõrjeliitudele Euroopas nõukogu põhikiri. Hiljemalt aprillilõpuks 1929. a. peavad liidud omalt poolt paranduste või muudatuste ettepanekud esitama. Viimaste läbivaatamise järele kututakse kokku nõukogu asutamiskoosolek. Viimast soovitatakse pidada Pariisis juulis 1929. a., sest sel ajal astub kokku ka Prantsusmaa tuletõrje rahvuslise liidu 44. kongress ja korraldatakse suurem tuletõrje-abinõude näitus. Nõukogusse saadetakse esitajad üksikute riigigruppide järele, nimelt: Inglise ja Prantsuse-Belgia esindajad, Germaaniriikide esindajad, samuti Itaalia ja Kesk-Euroopa riigid. Nõukogus on üheõiguslised saksa-, inglise- ja prantsuskeel ja neis keeltes ilmuvad ka kõik teadaanded. Kaalumisele tuleb ka tshehikeele tarvitamine nõukogus. Liikmemaksu kohta on järgmine ettepanek: kindel maks 100 franki ja edasi iga 1000 tuletõrjuja kohta täiendavalt 10 franki.

Tuletõrje organisatsioonide juhatustele ja kõigile „Tuletõrje Teadete“ lugejaile.

Seni on kuukirja „Tuletõrje Teadete“ saadetud suuremale osale tuletõrje organisatsioonidest 3 eks., nimeli esimehele ja peamehele, kuna üks eks. oli raamatukogu jaoks määratud. On soovitatav, et kõik ühingute juhatuse liikmed omale telliksid „T. T.“ ja ka iga jaoskond vähemalt 1 eks. Selle tõttu tutvuneksid kõik ühingute juhatuse liikmed ja samuti jaoskondade liikmed tuletõrje tegevusega meil ja välismaal, kuid ühtlasi looksid tiheda sideme Liidu juhatuse ja ühingute liikmete vahel.

Kui iga lugeja juure toob ainult ühe uue tellija, siis aitab ta sellega kaasa „Tuletõrje Teadete“ sisulisele parandusele.

„Tuletõrje Teadete“ tellimisi võtavad vastu peale ühingute kõik vabariigi postiasutised ilma lisamaksuta. Ühingud võivad ka nii teha, et tellivad omale teatud arvu eksemplare ja jaotavad siis soovijate vahel.

Need tellijad, kes kuukirja ühe aasta peale tellivad ja raha tellimise juures tasuvad, maksavad 1 krooni aastas, kuna poole-aasta tellimisel tuleks maksa 55 senti pool-aastas. Võlgu tellimise puhul on tellimishind 1 kr. 20 senti aastas.

Skarjatina tuletõrjujad uppumishädaohus.

Prits ja inimesed päästeti, muud abinõud hukkusid.

Tuletõrjeliidu abi.

12. nov. kell 10 õhtu tekkis tulikahju Permiskülas, Vasknarva vallas. Tuld pandi tähele teine pool Narvajõe asuvas Skarjatina külas, kust tuletõrjujaid kutsuti abi andma. Parve puudumisel otsustati paatitega üle jõe sõita. Ühte paati asetati prits ja teised abinõud ning paati asus tuletõrje peamees ja 2 tuletõrjujat. Keset jõge läks aga see paat ümber ning vette kukkusid nii tuletõrjujad kui ka paadis olev prits ja muud abinõud. Viimased vajusid kohe põhja ja kanti kiirest voolust edasi. Samuti kandis vesi inimesed edasi; uppumise hädaoht oli suur. Kaldalt märgati õnnestust ja kiirelt sõideti jões ujuvaid inimesi päästma, mis ka õnnestus.

Prits võeti teisel päeval jõest välja, kuna kõik teised abinõud, seal hulgas 162 meetrit survevoolikuid kaduma läksid. Üldine kahju summa 650 krooni.

Tuletõrjeliidu juhatus on kiires korras oma instruktoriga ettepanekul, kes

Mälestagem lahkunuid!

Eelmise aasta eeskujul kavatsame avaldada kuukirja 1929 a. jaanuari numbris nimekirja 1928 a. jooksul surma läbi lahkunud tuletõrje liikmetest ja palume sellepärast kõiki tuletõrje-üksusi meile saata tarvilikud teated,

Iga lahkunu kohta palume teatada ees- ja perekonnanime, vanaduse, kaua tuletõrjes tegev olnud, milliste hoolsusmärkide omanik.

Et teateid korruga avaldada, palume need meile kindlasti 10. jaanuariks 1929. a. kätte saata.

kohapeal õnnetuse asjaolusid selgitamas käis, Skarjatina tuletõrjele uued abinõud saatnud.

Tuletõrjujatele, kes oma elu kaalule pannes ligemest kaitsma tõttasid, tuleks autasu määrata.

Siiski kõige paremaid kast- ja kohver-

GRAMMOFONE,

ning Jõulu- ja uuemaid Eesti
GRAMMOFONIPLAATE

ja meie 3-, 4-, 5- ja 6-
lambilisi

raadio

vastuvõtteaparaate ning valjuhääldajaid

leiate suures valikus

Radion

R | M. „RADION”ist

Tallinn, Harju tän. 34, tel. 12-10.

Hinnad väljaspool igasugust võistlust.

Välismaa kroonika.

Soome

Tuletõrjete võistlus.

Septembri lõpul korraldati Helsingi piirkonna vabatahtlikkudele tuletõrjetele võitlused. Võistlused toimetati umbes neil alustel, millised ka meie ajakirja lugejaile tuttavad (vt. „T. T.“ nr. 33—1927 a.). Ära jäid näiteks rühmade iseseisvad ülesanded ja tulikahjuharjutus. Parimad tagajärjed saavutas nüüd, samuti kui kolmel eelmiselgi võitlusel, Oulukylä vabat. tuletõrje — 85 punktiga, teise koha omas 71½ punktiga Tapanila vabat. tulet. ja kolmanda 67 punktiga Pukinmäe vab. tuletõrje. Üksikutest tagajärgedest olgu nimetatud, et käsiprits võis tööle asuda 34 sek. ja redeli harjutused algasid 24½ sek. möödumisel.

Punktide ülemäär on 90.

Saksamaa.

Tulikahjude statistika.

Erakindlustusseltside andmete järele on tänavu kolmveerand-aasta jooksul tulikahjudest põhjustatud kahju umbes 35 protsenti suurem läinud aasta sama aja kahjust, nimelt 92¼ miljoni riigi marka 68 milj. marga asemel. Üksi septembris tõusis kahjusumma üle 12¼ milj. riigimarga.

Berliini tuletõrje suur-demonstratsioon.

13.—16. okt. korraldati Berliinis valgusreklaami-päevad. 14. okt. korraldati sel puhul Tempelhofi väljal, kesk-lennujaamas pidu. Sinna oli püstitatud suur ajutine puuhoone, mis videviku algul põlema süüdati. Samal ajal kõlasid lennujaama hoonetes kõvad kargatused, mis pidid tähendama bensiinireservuaaride plahvatamist. Raketite, suitsupommide ja bengaalitule abil muudeti kogu lennujaam tulemereks. Mitmetest linnaosadest ruttasid lennujaama kokku 8 tuletõrje-salka, sanitarid ja eriveoabinõud. Lühikese ajaga oli lennujaamas üle 30 tuletõrje-sõiduriista. Tuletõrje demonstreeris oma töötamist: tarvitati hüppelinasid, korraldati auru- ja mootorpritside koostöö proov, kusjuures tarvitusel oli 24 voolikut, kuna 8 mehaanilist redelit omalt poolt näitasid koostöö viise. Demonstratsiooni lõpuks oli ka ajutine puuhoone mahapõlenud. Tuletõrje võttis osa autode-korsost läbi kõikide linnaosade.

Kaugemates eeslinnades korraldasid tuletõrjed iseseisvalt sarnaseid demonstratsioone.

„Prits lasti pensioni peale.“

Kõige vanem prits on Gottesbergi linnal, Sileesias. Prits on ehitatud 1727 a. ja on täitnud enam kui 200 a. jooksul korralikult oma kohust. Väga suurt abi on prits annud 18 ja 19 sajanditel, mil Gottesbergis rohkesti tulikahjusid oli. Hiljuti „vabastati“ prits tööst ja anti pritsiruumi nurgas talle rahupaik.

Katusepapp ja selle tulekindlus.

„Dresdener Anzeigeris“ on avaldatud Saksa katusepapi vabrikantide ühingu seletus, milles vaieldakse selle vastu, et tõrvapapiga kaetud katused suure kuumuse tõttu, mis põlevast ehitusest välja hõõgub, põlema süttivad. Vastupidi — katusepapiga katus on õhukindel, mille läbi tule laialilagunemine raskem on, kui mõne teise materjaliga kaetud katustel. Katusepapi-tööstuses on valmistusviis viimastel aastakümnetel nii kõrge määrani asjatundlikult välja arendatud, et ka pappkatus lendtule vastu kaitstud on.

Kui põlevad tukid hästi tehtud pappkatusele langevad, söenevad harilikult tukist tabatud kohad, kuid põlema nad ei lähe. Tulekinnitusseltsid ja enamused ehituspolitsei seisukohtadest tunnevad juba aastakümneid, et katusepapp üks kõvem katusekate on, pannes teda telliskivi ja tahvlikiviga ühe väärtuse alla. Tuletõrjete tehnilistel juhtidel on enamatel juhtudel head arvamised pappkatuste suhtes, kuivõrd neil võimalus oli eelnimetud ainet tulikahjude ajal tundma õppida,

Tuletõrjejuhtide ettevalmistus Ungaris.

Budapestis on Ungari siseministeriumi poolt avatud kool palgalisele tuletõrjele juhtide ettevalmistamiseks. Kool avatakse 1. jaan. 1929 a. ja kursus kestab 6 kuud. Õpeajast on 300 tundi määratud teoreetiliste ja 280 tundi praktika-tundide jaoks, samuti on kursused kohustatud 2 kuud olema suuremate linnade palgalistes tuletõrjekomandodes praktikal. Kooli ülalpidamise kuludest kannab osa riik, osa Budapesti linn.

Ühtlasi on kindlaks määratud vabatahtliku, tehaste j. t. tuletõrjejuhtide ettevalmistus. Nimelt tuleb igal aastal korraldada kõigis maa-tuletõrje piirkonna keskkohdades 14-päevased kursused. Neil kursustel on 80 teooria- ja 80 praktika tundi.

Vabatahtliku tuletõrje juhiks võib saada ringkonna juhataja nõusolekul ainult see, kes on osa võtnud viimati nimetatud kursustest. Kursuste kulud on nende tuletõrjeüksuste kanda, kellelt osavõtjad.

Leningrad tuletõrje minevikust.

Leningradi tuletõrje pühitses läinud kuul 125. a. juubelit. Sel puhul avaldab „Leningr. Pravda“ tuletõrje ajaloost muu seas järgmist.

1847. a. tehti tuletõrje-komandole kohuseks — öösel linnas hulkuvaid koeri püüda, kuna hukatud koerte üle aruande pidamine pandi erilise „koerte-vanema“ peale. Kaks aastat hiljem käsutati tuletõrje lumerookimise töödele ja kohustati salkkonda tuletõrjujaid kirikusse saata „korra alalhoiuks jumalateenistuse ajal“. Krimmi sõja ajal, 1854. a. suurenes kohustuste koorem uutega: tuletõrjujad mobiliseeriti sõjaväele saapaid õmblema, ja ta pidi rannal valveteenistust pidama, et teatada vaenlase laevade lähenemisest. Kiivrid võeti tarvitusele alles 1866. aastal. Esimeseks lisakohuseks komandole oli peale asutamist — laternate süütamine.

1915. a. saab Leningradi tuletõrje esimesed auto-redelid, mis on ühtlasi ka esimesteks sellesarnasteks kogu Venemaal.

Kuidas ja mille eest tuletõrjujaid omal ajal karistati, sellest paar näidet. Tuletõrjuja Podosahvis töötas omal põlul vormimütsis ja selle kuriteo eest karistati 100 viitsahoobiga; teine tuletõrjuja — Povet — saadeti lauakirikusse, kuid ta läks trahterisse ja sai selle eest 100 viitsahoopi, temale määrati veel „täiendavaks“ karistuseks: keelati lõunatamine tuletõrjujatega ja uulitsal sõdureid kohates pidi ta neid tervitama.

1906. a. esitas tuletõrje rea nõudmist ja ähvardas nende mittetäitmisel strei-

kima hakata. Streigiähvardus likvideeriti mõnede arreteerimise järele. 1913 a. esitati jälle 11 nõudmist ja ähvardati streigiga; tagajärjed olid läbiotsimised ja mitukümmend arreteerimist.

P.-Ameerika Ühisriigid.

Tulekaitse-nädal.

7.—14. oktoobrini oli president Coolidge korralduse põhjal kogu Põhja-Ameerika Ühisriikides tulekaitse-nädal. „Meie tahame pöörduda Ameerika südame-tunnistuse poole,“ ütleb president omas läkituses, „ja selleks on tarvilikud meie mitmesuguste organisatsioonide ühised ja üksteisega kooskõlastud püüded: meie ajakirjandus, meie koolid ja kirikud, meie heategevad ühingud, samuti linnade ja maa ametnikud.“ Ühtlasi avaldas Ühisriikide kaubanduskoda kavade seks, mida rahvus tegema peab tulekaitse-nädalal. Nende üldiste kavade kõrval olid linnades kohalikkude kaubanduskodade ja äriorganisatsioonide poolt omad kavad välja töötatud. Nende kavade peapunktina rõhutatakse rahva kasvatamist tulega ettevaatlikult ümberkäimiseks. Kõikides linnades antakse eriteadlaste poolt tulekaitse-nädala jooksul juhatusi tulikahju ärahoidmiseks. Kaubanduskoja arvates olevat kakskolmandikku tulikahjustest sarnased, milliseid kergesti oleks võidud ära hoida (olgu tähendatud, et ka meil Eestis sama norm on).

Tulikahjud vähenevad.

Ameerika kaubanduskoja ühes väljandas kirjutatakse järgmist:

Mõnda aastat töötavad rahvuslise kaubanduskoja korraldusel reas kohtades eribürood tulikahjude ja nende põhjuste uurimiseks. Büroo ülesandeks on kõiki mõeldavaid samme astuda igal aastal tulikahjudega. Ameerika majandusele tekkivate hülgasuurte ja põhjuseta kahjude ärahoidmiseks. Büroo tegevus pole tagajärgedeta olnud: 1927 a. oli tule läbi tekitatud kahju 12 miljoni võrd väiksem kui aastane keskmine viimase 5 a. kohta. Ka käesoleva aasta kohta tarvitada olevad andmed näitavad tunduvalt paranemist eelmiste aastatega võrreldes.

Tuletõrjejuhtide tasu.

Tuletõrjajate rahvusvaheline ühing on saanud teateid brandmajoride palgakadest Kanaadas ja Põhja-Ameerika Ühisriikides. New-Yorgi brandmajor saab kõige suuremat palka — 2050 naelsterl. ehk umbes 36.000 krooni aastas. Teisel kohal on Chikago linna brandmajor — 1640 naela aastas; siis San-Francisko — 1480; Detroiti, Los-Angelesi, Toronto, Cincinatti igauks 1230 naela, Clevelandi ja Bostoni 1150 ja 1130; Philadelphia 1130; Montreali, Baltimore ja St.Louisi 1025 naelst. Kümnes linnas (200.000 kuni 250.000 elanikuga) on keskmiselt 875 naelst. ja 107 väikses linnas (10.000 kuni 25.000 elanikuga) 425 naelst. ehk ligi 8.000 krooni aastas. Niisuguste väikeste linnade tuletõrje komandod koosnevad keskmiselt 18 isikust. New-Yorgis on 6052, Chikagos 2303, Torontos 650, Montrealis 930 tuletõrjajat.

(„The Fireman“)

Tule hävitustööst.

Kanaadas ja Põhja-Ameerika Ühisriikides tuleõnnetuste läbi sünnitatud kahju ulatas 1927 aastal 320.595.600 dollari ehk enam kui 1 miljardi krooni peale, mis on 72 miljonit dollarit vähem kui 1926 aastal ja 53 miljonit dollarit vähem kui 1925 aastal. Kahjude vähenemiseks on mitmeid põhjuseid. Viimastel aastatel tehakse rahva hulgas laialdast selgitustööd tuleõnnetuste vastu võitlemiseks. Suur tähtsus on ka üldisel heal varanduslikul seisukorral riigis, mis annab vähem põhjust kuritahtlikudeks süütamisteks ning mõjub kaasa tulikahjude vähenemiseks.

Hiigla tuletõrjepaat Vaiksel ookeanil.

Vaikse ookeani rannal asuv Seattle linna tuletõrje sai lanavu omale tuletõrjepaadi, mis oma mõõtude ja varustuse poolest kujutab tugevat abinõu võitluseks tulega sadamas ja laevadel. Paadi nimi on „Alki“ ja ta on varustatud 7 kuaesilindril mootoriga, mis arendavad 300 hobuse jõu. Paadi sõidukiirus on 28 klm. tunnis ja sisseseade võimaldab ühelajal sõitmist ja veeandmist. Paadi varustuseks on 6 tsentrifugaal pumpa, mille võime 54.000 liitrit minutis kuni 50 atmosfäärilise rõhumise juures, siis veel 2 mootoriga tagavarapumpa, milliseid peasjalikult laevadest vee väljapumpamiseks tarvita-

takse, ja 4 suurt vahugeneraatorit. Paadilael on 13 m. kõrge torn ja üle 10 „vee-suurtüki“. Paadis on 1600 m. mitmemõõdulisi voolikuid. Paat ise on täielikult kaitsitud lendtulest tekkida võiva tulikahju eest. Side pidamiseks linna tuletõrjega on raadiojaam. Paat läks maksma 250.000 dol. (umbes 81½ milj. E. senti). Et aga paadil veel 20 vähemat viga on leitud, siis peavad ehitajad veel lisakulusid kandma. Paadi meeskond on üldse 20-liikmeline, (valve koosneb 10 isikust). Paadil on veel kasutada veoauto rikkaliku lisavarustusega. Auto sõidab häire puhul tulikahju koha piirkonda ja täiendab tarvilisel korral paadi varustust.

Mitmesugust.

Tuletõrjajad norskavad ja linnud hauduvad.

Uudenkaupungis oli hiljuti tulikahju, kuid priitsimaja tornist, milliseks oli vana kirikutorn, ei kuulnud sel puhul mingit häält tuletõrjajate kokkukutsumiseks. Elanikud olid väga imestanud torni vaikimisest. Tornis olid tuletõrjajad omal kohal, kuid magasid rahuliselt sügavas unes. Sireeni proovimine ei annud mingit tagajärge, kuigi kõik oma jõu kokku võtsid ja palju higi valasid. Asja lähemal juurdlemisel selgus selle põhjus — lind oli torusse teinud pesa „Palovartija“

Liidu koosoleku asjus.

Austatud „Tuletõrje Teadete“ toimetuse. Lugesin Liidu peakoosoleku kirjeldusest „Tuletõrje Teated“ nr. 11., et tähendatud koosolekust võtsid osa 171 hääleõiguslist esitajat ja h. Treiberg Narvast olla saanud 72 häält, seega vähem kui pooled hääled; olla aga seepeale vaatamata valituks loetud. Liidu põhikirja § 27 (v. T. T. nr. 3) loetakse need valituks, kes on saanud üle poole koosolijate häältest, käesoleval juhtumisel 86 häält, ja ainult hääle pooleks lugemisel otsustab koosoleku juhataja hääl. Palun lugupeetud toimetust teatada, kas on põhikirja § 27 „Tuletõrje Teadetes“ või koosoleku kirjeldus trükivigade tõttu moonutatud, või on valimistel eksitud.

Kõige austusega J. Viitug.

Vastus: Toimetus võib teatada, et trükiviga ei ole ei koosoleku kirjelduses ega ka „T. T.“ avaldatud põhikirjas.

Liidu laos on saadaval:

K. ROSENBAUERI

väiksem mootorprits 12 hob.-jõulise mootoriga.

Kaalub 100 klgr. (6 pd.) Hind 2000 kr.

Suurem mootorprits 16 hob.-jõulise mootoriga.

Kaalub 130 klgr. (umb. 8 pd.) H. 2900 kr.

ja

„VIKTORIA“, „REKORD“,
MEYER-HAGEN ja MAGIRUSE
mootorpritsid.

Töötamise jõud on kõigil peaaegu ühtlane, ainult Rosenbaueri ja „Viktoria“ pritsid on kaalult kergemad ja hinnalt odavamad. Teised on raskemad ja kallimad umbes 500 — 600 krooni tüki pealt.

Näha võib kõiki neid pritse Liidu laos

Tallinnas, Pikk tän. 43.

Telefon 5-79.

Liidu väljaandel ilmus brošüür

Tuleõnnetuste põhjused ja nende ärahoidmine.

Sisu: Õnnetused küünlaga. — Püüd ja söed. — Tuletkud, paberossid ja sigarid. — Petroleum. — Bensiin. — Püritus. — Toimimine õnnetuse korral petroleumi, bensiini ja püritusega. — Elekter. — Piksest ja piksekaltsest. — Tulikahjud isesüttimisest. — Metsapõlemised. — Veetänavarude hoidmisest. — Toimimisest tulkahju ajal. — Mõni sõna tuleohjusest. — Tule vastu kindlustamine.

Saadaval Liidu laos Tallinnas, Pikk tän. 43. Suurel arvul tellides 5 senti üks.

Hinnakiri

Üleriiklise tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrje-
abinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 5-79.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Signaal-pasunad, suured . . . tk.	5.25
Faklid, petroleumi, vasest . . . "	5.50	" " mitmes suuruses	1.50, 180, 4.50
Haakredel . . . "	53.—	" " 180/mm. 2 häääl . . . "	5.— 4.25
Hüdropult vasest . . . "	25. ja 33.—	Tulekahju teatamiskoha sildid . . . "	1.50
" mitmes suuruses . . . "	18.— ja 60.—	Turva prits Nr. 4 (hüdropult) plek . . . "	38.—
Isoleer-tangid . . . "	2.50	Tärnid, pagunid, suured, kullat. . . "	—50
Karabliiner suur . . . "	4.25	" väikesed, hõbet. . . "	—35
" keskmine . . . "	2.50 ja 3.75	" jaoskonna I, V, R. W. . . . "	—28
" väike . . . "	—90	Auto-märgid "	—60
Karguprits "	60.—	Tõrvikud "	—85
Kilvid meeskonnale "	8.50, 10, 13.	Veetorujuhe 2 ^a vindinga ehk Storz . . . "	15.— ja 20.—
" ronijatele "	12.—	Voolikud-spiraal 1 ¹ / ₂ meeter	6.50
" ülematele "	17.—	" " 1 ³ / ₄ " "	7.50
" peamehele "	18.—	" " 2 " "	8.—
Kilvi embleem "	2.—	" " 2 ¹ / ₄ " "	9.—
" roset "	.50	" " 2 ¹ / ₂ " "	12.—
Kirves, paraadi "	20.— ja 25.—	" " 3 " "	15.—
" töömehe, varreta "	3.50	" " 3 ¹ / ₂ " "	18.—
" " varrega ja vask- rõngaga "	8.— ja 10.—	" väljaviske "	
Kirve-tupp nahast "	2.25	" 1 ¹ / ₄ tolli "	1.35
" vask "	4.—	" 1 ¹ / ₂ " "	1.60
Kukla-kaitsed "	2.50	" 1 ³ / ₄ " "	1.75
Kummirõngad 2 ^a "	—20	" 2 ^a kuni 12 atm. "	1.90
" 2 ¹ / ₂ "	—25	" 2 ^a " 25 atm. "	2.10
" 3 ^a "	—35	" 2 ¹ / ₄ " 12 " "	2.40
Käesidemed juhataste liikmetele "	20.— ja 22.—	" 2 ¹ / ₂ " 12 " "	2.50
Lipuvarde kullatud otsad "	20.— ja 25.—	" 2 ³ / ₄ " kuni 25 atm. "	2.75
Mundri-nõõbid suured — kullatud "	—10	" 3 ^a " 12 " "	3.00
" " — kuldamata "	—8	Vooliku parand. nõõbid, vasest tk.	—30
" " väikesed — kullatud "	—8	" " riie meeter	1.50
Rinnamärgid väikesed, kuld ja hõbe "	—75	" lappimise klambrid 1 ¹ / ₂ ^a tk.	—90
Lüüde-märgid, hõbetatud "		" " 1 ³ / ₄ ^a " "	1.—
" juhataste liikmetele "	1.50	" " 2 ^a " "	1.10
" bronks, lihtliikmetele "	1.50	" " 2 ¹ / ₂ ^a " "	1.25
Teenistus-märgid, kõik aastad "	1.50	Vööd meeskonnale tk.	4.25
Hoolsus-märgid, I klassi rist "	5.50	" " voodriaga tk.	6.—
" II hõbe "	3.50	" " voodri ja rõngaga tk.	10.—
" III " "	2.50	Vöö-riie meeter	1.50
Medal, hõbe "	2.50	Vöörõngad vask tk.	4.—
" kuld "	7.75	Ambriid-puldaniist "	3.25
Mätsi-märgid, kullatud "	—40	Ühendajad vindinga 1 ¹ / ₄ "	7.50
Nõõrid ronijatele "	8.50	" " 1 ¹ / ₂ "	7.75
Nõõrredet 8 silda "	53.—	" " 1 ³ / ₄ "	8.—
Pöolsaagid "	2.40	" " 2 ^a "	8.50
Redelid 3-järgulised "	650, 180.—	" " 2 ^a Storz "	8.—
		" " 2 ¹ / ₂ "	15.—
		" " 3 ^a "	19.—

Osta juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.